

ÅRSAGER TIL GRØNLANDSKE
EFTERSKOLEELEVERS FRAFALD

RAPPORT 2019

Rapporten er udarbejdet af
Grønlandske Børn på vegne af
Uddannelsesstyrelsen i
Grønland på baggrund af
registerdata

Baggrund

Hvert år tager ca. 300 grønlandske unge på efterskole i Danmark. Selvom frafaldet er faldet de sidste fire år fra knap 20 % til omkring 17 %, er der stadig for mange af disse unge, der ikke gennemfører deres efterskoleår. Formålet med denne undersøgelse er derfor at belyse, om det er muligt at identificere de kommende efterskoleelever, som har størst risici for at droppe ud af efterskolen eller at determinere hvilke faktorer, der har en hhv. positiv eller negativ indvirkning på de unges frafald. Således, at vi sammen med andre interessenter såsom Efterskoleforeningen og De Grønlandske Huse i fællesskab kan udvikle yderligere tiltag, som kan støtte disse elever både før og under deres efterskoleophold. F.eks. ved at forberede dem bedre inden de rejser på efterskolen og ved at kunne tilbyde en mere målrettet støtte undervejs i efterskoleforløbet.

Rapporten er udarbejdet af Foreningen Grønlandske Børn i samarbejde med Uddannelsesstyrelsen, og resultaterne skal danne grundlag for mulighederne for at udarbejde en mere dybdegående undersøgelse samt anbefalinger til at forbedre de eksisterende procedurer for dataregistrering, således at det er lettere at se på kommende årganges frafaldsårsager og løbende foretage de nødvendige tiltag.

Undersøgelsesmetode og dataforbehold

Undersøgelsen tager udgangspunkt i registerdata, som er indhentet af Uddannelsesstyrelsen. Registreringen af data er foretaget af konsulenter i Uddannelsesstyrelsen (efterskoleadministrationen) og af uddannelsesvejlederne fra De Grønlandske Huse på baggrund af oplysninger modtaget af hhv. forældre, elever, kontaktlærere eller kontaktfamilier. Disse registreringer er udfyldt manuelt, og der foreligger derfor stor variation i detaljer og udførelse af registreringerne.

Undersøgelsen er først foretaget på individniveau, hvorefter der på baggrund af dette er trukket nogle generelle tendenser frem, som præsenteres i indeværende undersøgelsesrapport. Resultaterne præsenteres i anonymiseret form. For at skabe sammenlignelige data er skoleårerne 2016/2017, 2017/2018 og 2018/2019 inddraget i undersøgelsen.

Vi har på baggrund af data undersøgt, om der kan ses en sammenhæng imellem følgende faktorer:

- Den unges alder og køn
- Den unges bopæl før de startede på efterskole (placering samt størrelse af by/bygd)
- Efterskolen i Danmark (størrelse, placering og om muligt antal tilmeldte grønlandske elever)
- Årsagen til de unges frafald
- Hvornår de unge er stoppet på efterskolen

Derudover havde vi til hensigt at undersøge, hvilke uddannelser de unge efterfølgende startede på, og hvorvidt de unge fortsat er tilknyttet samme uddannelse. Dette har dog ikke været muligt ud fra den tilgængelige registerdata.

Efterfølgende har vi suppleret med data på blandt andet efterskolernes størrelser¹, antal grønlandske elever det pågældende skoleår mv. Herefter er der foretaget en kategorisering af den registrerede data ift. indbyggertallet i den by de boede i før efterskoleopholdet samt frafaldsårsagerne.

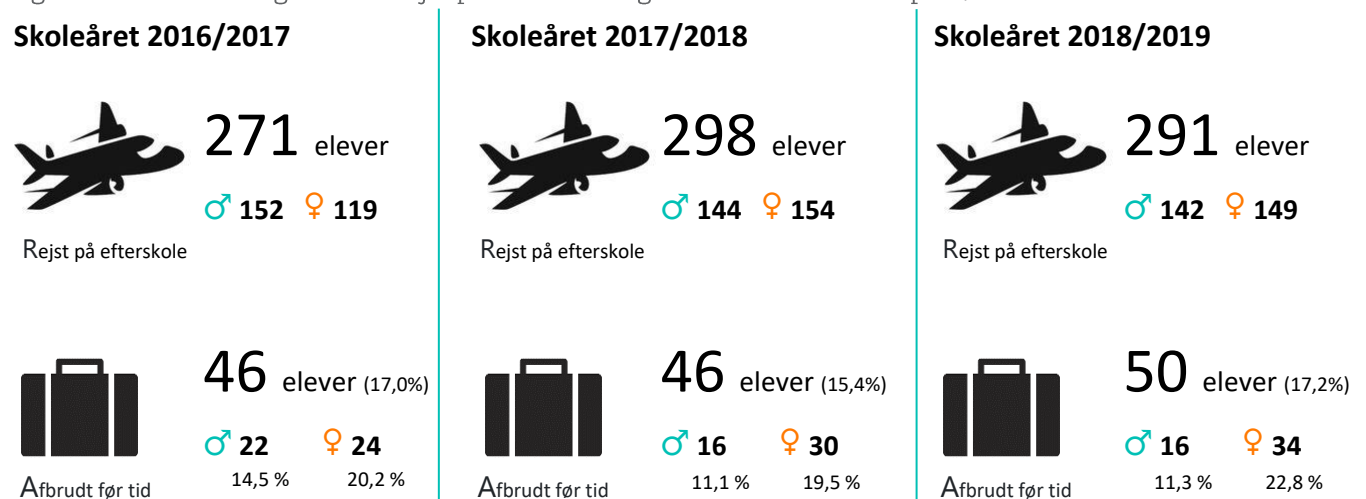
I undersøgelsen tages der det forbehold, at frafald mv. kun er registreret, hvis nogen har ringet og oplyst om, at efterskoleopholdet er afbrudt eller har bedt om rejsekompenstation. Der kan således være elever, som ikke optræder i statistikken over frafald.

Undersøgelsens resultater

Antal af unge på efterskole

I løbet af de sidste tre skoleår er der sket en lille stigning i antallet af unge, der hvert år rejser på efterskole. Det ene år er der en overvægt af drenge, som rejser på efterskole, mens de andre år fordeler sig lige imellem drenge og piger, dette kan skyldes, at der er flere drenge på den første årgang. Frafaldet faldt i skoleåret 2017/2018, for at vende tilbage til udgangspunktet i 2018/2019. Pigerne har generelt en langt højere risici for at afbryde deres efterskoleophold før tid – helt op imod dobbelt så stor sandsynlighed som drengene.

Figur 1. Andelen af unge som er rejst på efterskole og deres frafald fordelt på køn

¹ (registreret med antal elevtal oplyst pr. 15 sept. 2019)

Frafald fordelt på alder

Hvis man ser på frafaldet på tværs af de tre år fordelt på de unges alder, når de starter på efterskole, så fordeler det sig, som vist på figur 2.

Figur 2. Antallet af unge efterskoleelever og deres frafald fordelt på alder ved skolestart

	Antal startet elever	Antal stoppet elever	Frafald i procent
14-årige	52	8	15,4 %
15-årige:	295	41	13,9 %
16-årige:	455	85	18,7 %
17-årige:	58	8	13,8 %
I alt	860	142	

Frafaldsprocenten er ikke markant afvigende på de forskellige aldersgrupperinger, ligeledes er der ingen af frafaldsårsagerne, som er særligt gennemgående for de forskellige aldersgrupper, derimod fordeler frafaldsårsagerne sig jævnt på tværs af aldersgrupperne. Der er således intet, der tyder på at alderen ved skolestart har betydning for hverken frafaldet eller frafaldsårsagen.

Sammenhæng mellem antal grønlandske elever på den enkelte efterskole og frafald

I skoleåret 2016/2017 startede der 85 grønlandske elever på en dansk efterskole, hvor der kun var 1-2 grønlandske elever tilmeldt. Dette svarer til 31,4 % af alle de efterskoleelever, der tog på efterskole i Danmark i det pågældende skoleår. I skoleåret 2017/2018 er tallene hhv. 82 grønlandske elever og 27,5% af den samlede gruppe. I skoleåret 2018/2019 var tallet 93 grønlandske elever og 32 % af den samlede gruppe, der tog på efterskole i Danmark.

Det er således ca. 1/3 af alle grønlandske elever på efterskole i Danmark, som starter på efterskole alene eller sammen med højst en anden elev fra Grønland. Som nedenstående figur 3. viser, er frafaldsprocenten højere blandt grønlandske elever på skoler med få grønlandske elever.

Figur 3. Nedenstående viser forskellen på frafaldsprocent for grønlandske elever med 1-2 elever pr. skole samt for den samlede gruppe

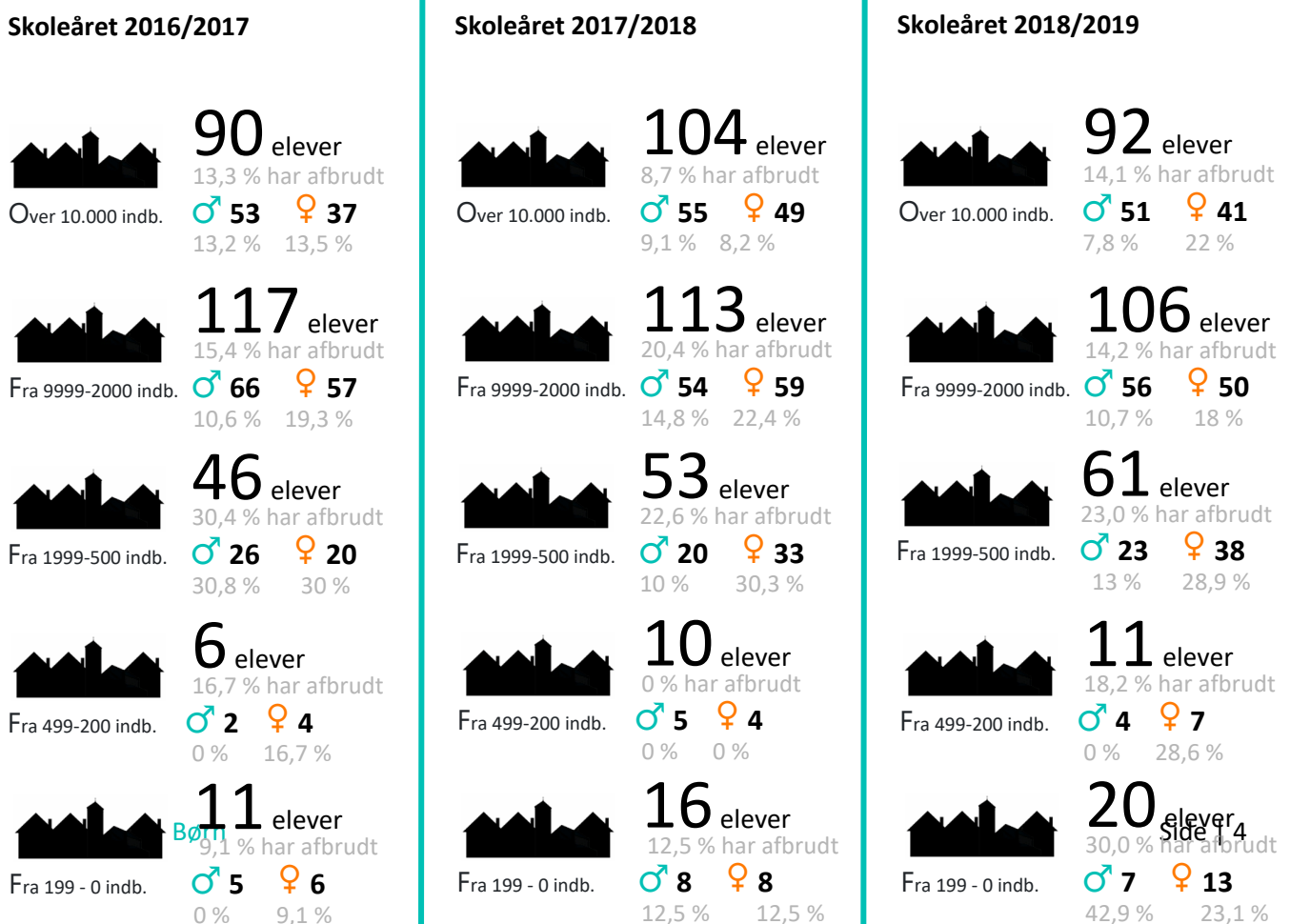
	Frafaldsprocent for grønlandske elever på skoler med 1-2 grønlandske elever	Frafaldsprocent for grønlandske elever på skoler med 3 eller flere grønlandske elever
Skoleåret 2016/2017	23,5 %	14 %
Skoleåret 2017/2018	19,5 %	13,9 %
Skoleåret 2018/2019	21,5 %	15,4 %

Byens størrelses betydning for frafald

I nedenstående er der foretaget en kategorisering af antallet af efterskoleelever og deres frafald ud fra størrelsen af indbyggertallet i den by de kommer fra og fordelt på køn. I kategorien by med over 10.000 indbyggere er der kun efterskoleelever fra Nuuk. De efterfølgende opdelinger består af flere byer fordelt over hele Grønland. På tværs af de tre skoleår fordeler antallet af tilmeldte elever sig nogenlunde ens ift. byens størrelse. Frafaldet i de tre største kategorier hhv. "Over 10.000 indb.", "Fra 9999-2000" indb." og "Fra 1999-500 indb." er nogenlunde jævnt henover de tre år, dog ses en markant stigning i antallet af piger fra Nuuk som afbryder deres efterskoleophold i 2018/2019. I afsnittet om årsager til frafald vil der blive set nærmere på, hvilke årsager, der er steget i det pågældende skoleår i det område.

Frafaldsprocenten fra de sidste to kategoriseringer hhv. "Fra 499-200 indb." og "Fra 199-1 indb." er forbundet med en stor statistisk usikkerhed, da antallet af elever er så lavt, at en enkel elevs frafald er med til at øget frafaldet markant. Men generelt er frafaldet ikke højere end i de øvrige områder. Der er således ikke noget, som understøtter tesen om, at unge fra bygderne har et højere frafald end dem fra de større byer. Kategorien "Fra 1999-500 indb." har generelt den højeste frafaldsprocent og her gælder det at det i særlig grad er unge fra hhv. Paamiut og Narsaq. Ligeledes står Tasiilaq for en større del af frafaldet i kategorien "Fra 9999-2000 indb."

Figur 4. Fordelingen af efterskoleelever på baggrund af hjembyens indbyggertal opdelt i køn

Årsager til frafald

For at give et billede af hvilke årsager til frafald, der er fremherskende, har vi valgt at samle de begrundelser, der er beskrevet i registreringen af data i følgende kategorier; bortvist, alvorlig hændelse uden for skolen, mistrivsel/umoden, hjemve, sprog, ukendt og andet. I nedenstående figur præciseres hvilke begrundelser, kategorien dækker over.

Definition af frafaldskategorier

Bortvist: efterskolen har ophørt samarbejdet / elev bortvist pga.: overtrædelse af reglerne, skændes med voksne, alkohol/stoffer, vold, tyveri, manglende betaling.

Alvorlig hændelse udenfor skolen: overgreb i kontaktfamilien, sygdom i familie, ukendt

Mistrivsel/umoden: mistrivsel /umoden – dette er nogle gange kombineret med sprog, generthed eller for lav faglighed, samt dårligt match med efterskole.

Psykelige problemer: angst, depression, mobning, selvskadende, selvmordsforsøg.

Hjemve: dette dækker både barnets hjemve samt forældres afsavn af barn – dette er nogle gange kombineret med dårligt match med efterskole.

Sprog: eleven har sproglige udfordringer samt deltager ikke i aktiviteter.

Ukendt: ikke oplyst.

Andet: allergi, graviditet, manglende kontaktfamilie, sportsskader mv.

Figur 5. Fordelingen af efterskoleeleverne på baggrund af frafaldsårsager og køn

Frafaldsårsag	2016/2017		2017/2018		2018/2019	
	Samlet		Samlet		Samlet	
Bortvist	7	♂ 7 ♀ 0	8	♂ 6 ♀ 2	12	♂ 7 ♀ 5
Alvorlig hændelse	2	♂ 1 ♀ 1	1	♂ 0 ♀ 1	4	♂ 1 ♀ 3
Mistrivsel / umoden	9	♂ 3 ♀ 6	9	♂ 3 ♀ 6	8	♂ 2 ♀ 6
Psykiske problemer	2	♂ 1 ♀ 1	8	♂ 1 ♀ 7	10	♂ 3 ♀ 7
Hjemve	6	♂ 1 ♀ 5	8	♂ 4 ♀ 4	7	♂ 0 ♀ 7
Sprog	0	♂ 0 ♀ 0	0	♂ 0 ♀ 0	3	♂ 0 ♀ 3
Ukendt	20	♂ 9 ♀ 11	7	♂ 2 ♀ 5	5	♂ 1 ♀ 4
Andet	0	♂ 0 ♀ 0	5	♂ 0 ♀ 5	1	♂ 0 ♀ 1
I alt	46		46		50	

Når man dykker ned i tallene bag frafaldsårsagerne kan man se, at der i særlig grad er fire årsager til frafaldet; hhv. bortvisning, mistrivsel, psykiske problemer og hjemve. Dog er tallene fra skoleåret 2016/2017 forbundet med en vis usikkerhed, da man ikke kender frafaldsårsagen på næsten halvdelen af de unge.

Eleverne, der bliver bortvist kommer primært fra de større byer. 19 ud af 27 elever kommer fra kategorierne "Over 10.000 indb." og "Fra 9999-2000 indb.", ligeledes kommer langt de fleste fra Vestgrønland. 19 af de bortviste elever kommer fra Nuuk eller Nuussuaq. De sidste 8 kommer fra resten af Grønland - eksempelvis Tasiilaq, Narsaq, Sisimiut og Upernavik.

Der ses en stigning i tallet for bortvisning, særligt tallet for pigerne var særligt højt sidste år, og har været stigende alle tre år, således at bortvisning i skoleåret 2018/2019 er den hyppigste årsag.

De alvorlige hændelser er spredt ud over alle områder og byers størrelser. Der er dog flest af de alvorlige hændelser, som er præciseret med betegnelsen "overgreb" blandt de unge fra Tasiilaq, Kulusuk og Paamiut hvorimod sygdom i familien er den dominerende årsag i de øvrige områder. Tallet dækker både over piger og drenge og er årsagen til et par elevers frafald pr. skoleår.

Mistrivsel / umodenhed er den årsag, som er mest ligeligt fordelt på både geografisk område og størrelsen på ens hjemby.

Der er en stor overvægt af piger, der har psykiske problemer som den primære årsag til, at de er stoppet på efterskolen. Ligeledes er 14 ud af 20 elever fra de større byer med kategorierne "Over 10.000 indb." og "Fra 9999-2000 indb.", her optræder Tasiilaq igen oftere end de andre byer.

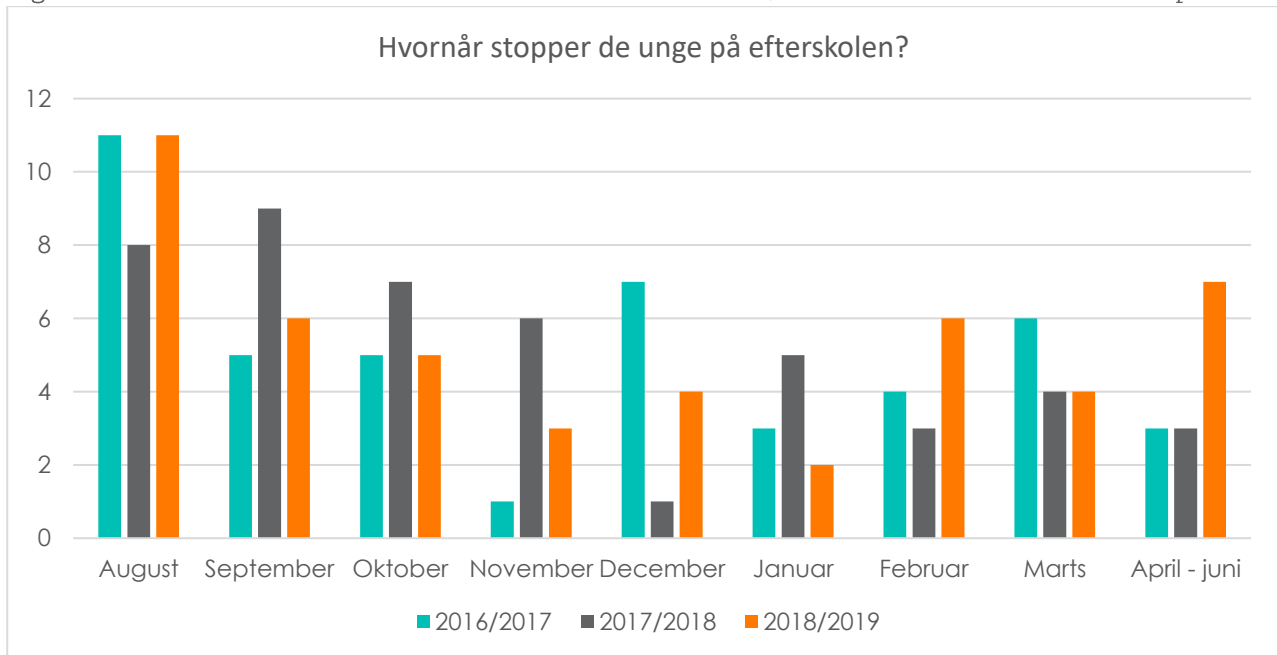
Hjemve er kun den fjerde største årsag til frafald, dette kan skyldes at Foreningen Grønlandske Børns projekt Allu især har fokus på netop forebyggelse af hjemve. 16 ud af de 21 elever med hjemve kommer fra Nuuk og Sisimiut.

Der er meget få unge, der stopper pga. sproglige udfordringer. De få, der er stoppet, er kommet fra mindre bygder.

Tidspunkt for frafald

Figuren herunder viser, hvornår på skoleåret, at de unge falder fra. Man kan se, at frafaldet altid er højest i starten af skoleåret, hvorefter det falder henover efteråret og er på sit laveste niveau i vintermånederne, hvorefter det stiger lidt igen.

Figur 6. Efterskoleelevers frafald fordelt ud fra hvilken måned, de har afbrudt deres efterskoleophold

Regionale forskelle

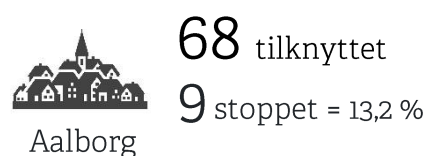
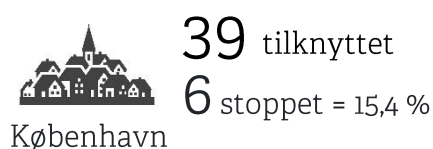
Nedestående er en oversigt over antal tilmeldte unge i de forskellige regioner og frafaldsprocenten. Generelt fordeler antallet af unge sig nogenlunde ens de tre skoleår. Der er sket en stigning i elevtallet i Aalborg i skoleåret 2018/2019, dette kan forklares med Galtrup Efterskoles øgede elevtal af grønlandske elever. Aalborgs frafaldsprocent ligger generelt lavere end de andre regioner, dette kan ligeledes forklares med det høje elevtal på hhv. Galtrup og Halvorsminde efterskole, da de samlet set har tilknyttet 43% af de unge fra Aalborg området, og skolernes frafald ligger på mellem 3-8%.

Figur 7. Fordelingen af efterskoleelever ud fra regional områder

Skoleåret 2016/2017

Skoleåret 2017/2018

Skoleåret 2018/2019

95 tilknyttet

Aalborg 9 stoppet = 9,5 %

Undersøgelsens anbefalinger

Det anbefales, at styrke registreringen af data vedrørende efterskoleelevernes ophold, således at det bliver lettere at lave opfølgning på de enkelte skoleår og udarbejde sammenligneligt data. Dette kan gøres ved:

- At tilføje feltet dreng/pige ved registrering af tilmelding
- At byens størrelse afkrydses allerede ved tilmelding
- At tilføje et felt, hvor man skal spørge den unge, om det er dennes ønske at afbryde efterskoleopholdet før tid, således at det bliver muligt at afdække, hvornår det er hhv. indre og ydre omstændigheder, som er afgørende for efterskoleelevens kortere ophold
- At registrere frafaldsårsager i forhåndsvalgte kategorier, f.eks. med udgangspunkt i den kategorisering der er foretaget i denne rapport, og så med et uddybende felt til detaljeret bemærkninger

Det anbefales, at der udarbejdes flere initiativer, der støtter op om den enkelte unge på efterskolen, således bortvisning og psykiske problemer ikke forsat udgør en så stor andel i frafaldsårsager. På samme måde som Allu har været med til at mindske hjemveen. Dette kunne f.eks. være følgende:

- Psykologhjælp på grønlandsk igennem De Grønlandske Huse
- Bedre støtte til kontaktfamilierne
- Bedre informationsmateriale til forældrene, om hvordan de kan bakke op om de unges efterskoleophold

Yderligere anbefales det, at undersøge efterskoleopholdets værdi for den enkelte unge. Dette kunne eksempelvis ske ved at foretage en kvalitativ undersøgelse af grønlandske elevers udbytte af et efterskoleophold samt den langsigtede uddannelseseffekt af et efterskoleophold ift. de unges videre uddannelsesforløb.

Udarbejdet for:
Uddannelsesstyrelsen

Kissarneqqortuunnguaq 20
3900 Nuuk

Udarbejdet af:
Grønlandske Børn

Balders plads 1
2200 København N
www.fgb.dk

December 2019

